

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 7 2015

Returadresse: Rødt Dronningens gate 22, 0154 Oslo

Flyktningkrisa:

Norge må gjøre mer for folk på flukt

Les saken på side 2-3

Illustrasjon: Ole Mjelstad

Kragerøs nye varaordfører:

Vil involvere folk i politiske prosesser

Foto: Elin Fritsch Selås

Foto: Kød

Boligpolitisk vendepunkt i Bodø:

Bygger boliger utenfor markedet

LEDER:

“Vi må hjelpe flyktningene der de er, også når de er her hos oss.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

HALVE HIMMELEN ER VÅR:

“Hvor mye skade kan de konservative kreftene i KrF gjøre i et samarbeid med Ap?” MALIN LENITA VIK

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Flyktningkrise

LEDER

Stortinget har vedtatt at 8.000 kvoteflyktninger skal få bosette seg i Norge i løpet av de neste tre årene. Det er like mange flyktninger som ankommer Ungarn hver uke. Disse dystre tallene har fått Ap og Venstre til å signalisere at det kan bli aktuelt å øke tallet til 10.000. Men dette gjelder *bare* kvoteflyktninger, ikke de som kommer til Norge som asylsøkere. Hvem som får flyktningstatus og hvem som er prisgitt asylinstituttet er i stor grad tilfeldig.

I dag er det borgerkrigen i Syria som skaper den største strømmen av flyktninger til Norge. Men problemene som fulgte av krigen i Afghanistan, som Norge deltok i, er på langt nær over. I Afghanistan er Taliban igjen på frammarsj og sikkerhetssituasjonen forverres dag for dag. Afghanistan er fortsatt et land i krig. Så langt i år har mer enn 5.000 sivile blitt drept og rundt en million afghanere er på flukt i sitt eget land. Likevel har regjeringa satt ny rekord i antall tvangsreturer til Afghanistan. I fjor alene returnerte Norge 438 afghanere.

Forfatter av boka *En flukt som aldri tar slutt*, Åse Brandvold, har fulgt de afghanske flyktningene gjennom flere år. Hun sier: «Regjeringens strategi med fortsatt satsing på tvangsretur, løser ikke flyktningkrise. Den bidrar til å forsterke den.» Å returnere folk til krig, fungerer ikke. Mennesker som opplever krig og nød vil naturligvis flykte igjen. Dessverre er det sannsynlig at regjeringa vil overlate de syriske flyktningene til en liknende skjebne i framtida.

Det er oppsiktsvekkende hvor stor motviljen er mot å diskutere årsakene til flyktningkrise. Det store flertallet av verdens nasjoner har ikke vært involvert i noen krig utenfor eget lands grenser etter 1990. Norge har deltatt i intet mindre enn åtte. Da Norge sendte bombefly til Libya i 2011, ble avgjørelsen tatt på telefon, uten debatt i Stortinget. Siden 2000 er norsk våpeneksport mer enn tredoblet. I tillegg har Oljefondet investert felleskassa vår i en rekke selskaper som produserer våpen og våpenteknologi – selskaper som *tjener* på krig.

Vi i Rødt mener en rettferdig asyl- og flyktningepolitikk avhenger av en ny kurs i utenrikspolitikken. Det innebærer å si nei neste gang USA vil ha oss med på en angrepskrig mot et fattig land. Det innebærer å ikke avgjøre norsk krigsdeltakelse per sms. Det innebærer å stoppe den norske våpenstrømmen til utlandet. Og det innebærer å hjelpe flyktningene der de er, også når de er her hos oss.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgever: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Rekordmange mennesker på flukt

FLYKTINGKRISA

Brage Aronsen brage@roedt.no

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Aldri før har så mange mennesker i verden vært på flukt. Men hva er årsakene til flyktningkrise? Og finnes det løsninger?

– Situasjonen er svært alvorlig og har vært det i flere år. Halve Syrias befolkning er på flukt, 2/3 av dem er på flukt inne i sitt eget land, nærmere 11 millioner mennesker. I Libanon er nå mellom hver tredje og hver fjerde person i landet på flukt. I Kurdistan-regionen i Irak er situasjonen tilsvarende, og i Irak totalt er over 3 millioner internt fordrevet, sier Midtøsten-rådgiver i Norsk Folkehjelp, Trude Falck.

– Det humanitære systemet greier ikke å håndtere det store antallet kriser. I tillegg til Syria og Irak har vi for eksempel Jemen, Sør-Sudan, Den sentralafrikanske republikk og Nigeria. Resultatet er at det samlet sett ikke kommer inn nok nødhjelp og at stabiliserende prosjekter erstattes av krisehåndtering.

– Det nye nå er at flyktningkrise har nådd Europa. I forhold til antallet folk på flukt i nærområdene er bare en svært liten andel som når hit, men det er all grunn til å tro at strømmen vil fortsette. Europa har ikke vært beredt til å takle denne nye situasjonen. Det er dramatisk når fortvilte mennesker dør på vei over havet i usle farkoster, og vandrer langs veiene gjennom Europa. Det utfordrer vår europeiske anstendighet. Vi kan ikke lenger lukke øynene, sier Falck.

Flykter fra krigen

Hva er de viktigste bakenforliggende årsakene til flyktningkrise?

– Flyktningkrise er i første rekke skapt av krigen i Syria, Irak og etter hvert Jemen, men også undertrykkelsen og fortvilelsen i land som Eritrea og Somalia. Folkeopprørene i Midtøsten og Nord-Afrika i 2011 skapte omveltninger, og styrtet flere av de fasttømrede og undertrykkende regimene i regionen. Regimene falt i land som Egypt og Tunisia, men mange steder lyktes ikke den fredelige oppstanden, det utviklet seg til væpnede konfrontasjoner og ledet til oppløsning, som i Libya, eller til blodig borgerkrig som i Syria, sier Falck.

– Etter at opprøret mot Assad utviklet seg til en borgerkrig, har det fortsatt til å bli en regelrett «krig ved stedfortreder», hvor andre land pøser våpen, penger og nå militærmakt inn i konflikten, for å få det utfallet de ønsker. De som betaler prisen for dette er sivile syrere. USA har støttet sine opprørsgrupper, Russland støtter regimet, nå også med militærmakt, og Tyrkia, Saudi-Arabia og Qatar har valgt sine favoritter blant opprørsgruppene, sier Stian Bragtvedt som er internasjonalt ansvarlig i Rødt og til daglig jobber i FN-sambandet.

– Norge bærer sin del av ansvaret for verden slik den ser ut i dag, etter 14 år med såkalt krig mot terror. Ødeleggelsen av statene i Afghanistan,

Midtøsten-rådgiver: Trude Falck. Foto: Norsk Folkehjelp.

Irak, Libya og nå Syria kan ikke forstås uavhengig av USA sin projisering av militærmakt. Her har Norge og norske politikere gjort sitt aller beste for å være den lydigste eleven i klassen til USA. Med et lite unntak for invasjonen i Irak der stor folkelig motstand begrenset det norske bidraget til den ulovlige invasjonen til noen kjøretøyer og offiserer, sier Bragtvedt.

– Den manglende løsningen i Syria har alle internasjonale aktører et medansvar for, også Norge, og på samme måte mangelen på oppfølging etter at Gaddafi ble styrtet i Libya, eller at Irak ikke greide å komme seg på fote etter den amerikanske invasjonen og at Saddam ble styrtet. Det har manglet strategi og styring fra det internasjonale samfunn og flere av disse krigen har blitt slagmark for andre lands interesser. Men det vil være å trekke det for langt å si at Norge har bidratt til flyktningstrømmen, Man kan vel heller si at internasjonale aktører, inkludert Norge har bidratt for lite til å finne politiske løsninger som kunne avverget krisa. Det mangler helhetlig strategi, mener Falck.

Bragtvedt peker på at spørsmålet om ansvaret for dagens krise også har en annen faktor, nemlig de som ikke flykter fra krig, men flytter i håp om å finne arbeid så de slipper å sulte.

– Den nyliberale ideologiens totale gjennombrudd i IMF og Verdensbanken har tvunget på en rekke land strukturtilpasningstiltak, krymping av staten, frislipp av markedskreftene. Forutsigbart nok har dette vært en katastrofe for folkene som bor der, og mange velger å søke lykken andre steder slik mennesker alltid har gjort når de står uten et levebrød. Problemet i dag er at disse møter grensevakter og piggrådgerder. Hvis man ønsker at ens egne selskaper skal plyndre utviklingsland kan man ikke bli overrasket når de som står uten jobb banker på døra.

Hjelp både hjemme og ute

I spørsmålet om det er å åpne grensene eller hjelp i nærområdene som er den mest effektive formen for hjelp, er Falck og Bragtvedt samstemt. De peker begge på nødvendigheten av et mangfold av hjelpetiltak både her hjemme og i nærområdene.

– Det er ikke snakk om enten eller, men både og. Nærområdene er overbelastet, de greier ikke å tilby alle flyktningene den hjelp og bistand de behøver. Norsk Folkehjelp og mange tilsvarende organisasjoner, FN og Røde Kors gjør en stor innsats i nærområdet, men det strekker ikke til.

Flukt

Internasjonal leder i Rødt: Stian Bragtvedt. Foto: Rødt.

Det er viktig hjelpe før folk må flykte og bidra til å forebygge at folk blir drevet på flukt, sier Falck.

– De som kommer hit kommer fordi vi ikke har hjulpet nok i nærområdene. Da kan man ikke be dem snu og gå tilbake til Syria fordi Mazyar Keshwari har sagt at FrP kanskje vil øke bevilgningene til UNHCR. Da må man hjelpe de som har behov for beskyttelse, samtidig som man øker bidragene til nærområdene, slik at folk som er på flukt der får et minimum av det de trenger for å overleve, sier Bragtvedt.

– Nærområdene ber om hjelp, FN ber oss tro til og vi må dele på ansvaret. Europa og Norge må også ta sin del av jobben. Det er dyrere å hjelpe her, men vi må huske på at det er dyrere fordi våre standarder er høyere, fordi vi lever bedre liv og har bedre velferdstilbud. Vi har råd til å hjelpe her også, og mange av flyktningene er i en situasjon der de ikke kan få den hjelpen de trenger der de er nå. Vi må også huske på at flyktningene har vært på flukt i flere år, mange siden 2012. Barn får ikke skolegang, krigsskadde får ikke rehabilitering, krigstraumer blir ikke bearbejdet, det er ingen framtid for en stor del av flyktningene der de er nå, og mange begynner å miste troen på at de en gang skal få vende tilbake, sier Falck.

I hvilken grad er Norge rustet til å ta en større del av ansvaret for flyktningene enn vi allerede gjør?

– Vi er rustet i den forstand at vi er et rikt land med et godt velferdstilbud, og vi har beredskap og ressurser vi kan velge å bruke og mobilisere. Men vi må velge å ta disse ressursene i bruk, det er et politisk valg. Vi har ikke gjort som Tyskland og Sverige og aktivt ønsket flyktningene velkommen. Dermed har vi heller ikke valgt å aktivt forberede oss på en større flyktningestrøm. Senest før sommeren meldte en fornøyd justisminister om nedgang i antall ankomster og UDI bygget ned sin mottakskapasitet. Systemet med anbudsrunder gjør at vi har vanskelig for å raskt svare på økningen i ankomster. Samtidig betyr vanskelighetene med å få bosatt flyktninger i kommunene at vi har en unødvendig stor andel som har bodd i mottak altfor lenge og tar opp plassen for nyankomne, sier Falck.

– Få land er bedre rustet enn Norge til å bidra mer. Vi har penger. Vi har folk med kompetanse. Vi har plass. Det det står på er politisk vilje. Dugnadene for flyktninger vi har sett i Europa og Norge viser at det er politikerne det står på, ikke folk flest, sier Bragtvedt.

Generalsekretær i NOAS: Ann-Magrit Austenå. Foto: Jo Michael de Figueiredo/NOAS.

Bosetting og arbeid

Den politiske debatten om flyktningekrisa har vært preget av spørsmålet om hvor mange kvoteflyktninger Norge skal ta imot. Men de aller fleste som kommer til Norge nå, kommer som asylsøkere uten flyktningestatus. Vi spurte generalsekretær i Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS), Ann-Magrit Austenå, om asylretten kan bli innskrenket eller satt under press når så mange er på flukt.

– Formelt opprettholdes asylretten. Men i flere land er det i dag et problem at det tar lang tid å få registrert en asylsøknad og ytterligere lang tid å få behandlet søknaden. I Hellas er systemet overbelastet og folk blir desperate. I Norge blir søkere registrert, men det kan gå mellom et halvt og ett år før asylsøkere kommer til asylintervju, som er grunnlaget for saken. Dette skaper stor usikkerhet og frustrasjon hos mange. I Norge kan man ikke søke om midlertidig arbeidstillatelse før etter asylintervju. Slik holdes asylsøkere i passiv venting, sier Austenå.

Med større folkemengder på flukt tar noen til orde for å vurdere midlertidig beskyttelse for grupper av flyktninger fra bestemte land.

– Det er mulig å vurdere kollektiv midlertidig beskyttelse. EU åpner for dette inntil tre år. Men direktivet har aldri vært tatt i bruk. Det er vanskelig å se nå hvordan situasjonen i Syria vil være om 3-5 år. FNs høykommissær for flyktninger, UNHCR, kritiserer midlertidighet på mer enn fem år, påpeker Austenå.

– NOAS krever fulle rettigheter til bosetting og arbeid dersom det skal gis kollektiv midlertidig beskyttelse til for eksempel syrere. Generalsekretæren trekker fram flere punkt som Norge, Europa og verden forøvrig må følge opp for å sikre at alle som trenger det får beskyttelse så lenge det er nødvendig.

– EU må gjøre mer enn å betale Tyrkia for å stenge flyktningene inne i landet. Det må komme bedre felles løsninger som involverer alle land i Europa – og flere land, som rike Gulfstater. Det er viktig at USA, Russland, Iran og Saudi-Arabia kan komme videre mot politisk løsning i Syria. I Norge må regjeringen omprioritere fra kontroll, passiv oppbevaring og retur til aktivitet, arbeid, selvstendigjøgning og integrering. 70 - 80 % av de som kommer nå får opphold, sier Austenå.

RØDT Norge RUNDT

NORD-TRØNDELAG:

Vil være vaktbikkje

I Stjørdal har Rødt kommet inn i kommunestyret for første gang. Nyvalgt kommunestyrerepresentant, Espen Myhr Grandalsmo, er strålende fornøyd.

– Vi nådde målet, sier han til Stjørdalens Blad.

– Rødt kan love at vi skal være vaktbikkje i lokalpolitikken i Stjørdal. Vi skal jobbe for mer åpenhet og for interessene til de aller svakeste gruppene i lokalsamfunnet, sier Grandalsmo.

HORDALAND:

Mener byrådene tjener for godt

I forbindelse med budsjettbehandlingen i Bergen rykket KrF-politiker Dag Inge Ulstein ut og sa at byrådene tjener for mye. Det får Rødts Torstein Dahle til å juble.

– Hele det politiske byråkratiet omkring byparlamentarismen er veldig kostbart, og lønnsutgiftene har i virkeligheten eksplodert, både med hensyn til antall stillinger og lønnsnivå. Så her er det en hel del å spare, sier Dahle til NRK Hordaland.

VESTFOLD:

Sikret maktskifte i Hof

I Hof stilte Rødt felles liste med Miljøpartiet De Grønne og gjorde et brakvalg på 9,1 %. En samarbeidsavtale med Ap har sikret maktskifte i kommunen.

– Jeg er veldig fornøyd med at det ikke skal bli ytterligere kommersialisering av offentlige tjenester. I tillegg skal vi i større grad bygge kommunale boliger til utleie. Det tror jeg vil bety mye for mange. Det kan til og med bli en inntektskilde, sier Rødts Maren Kurdøl til avisen Jarlsberg.

NORDLAND:

Har blitt en maktfaktor i Nordland

Fra å være en rent opposisjonsparti er Rødt nå i ferd med å bli en maktfaktor i de fleste store kommunene i Nordland. Det skriver NRK Nordland.

– Veldig mange av oss som er med i Rødt og driver partiet fremover, er opptatt av at hvis vi skal stille til valg er det for at vi skal få gjennomslag for vår politikk. Vi kommer til å bråke i de sakene som det er verdt å bråke i. Utover det kommer vi til å være et ansvarlig og fornuftig parti som er til å stole på, sier fylkestingsrepresentant Ingeborg Steinholt til NRK.

HALVE HIMMELEN ER VÅR

Malin Lenita Vik er statsviter og redaktør for bloggkollektivet Maddam. Hun skriver fast om feminisme i Rødt Nytt.

Flørting

Et ord som gikk igjen under valgnatta var «flørting», med henvisning til Aps vedvarende «frieri» til KrF og omvendt. God stemning altså, mellom de to partiene for tiden.

Med sin karismatiske leder og omtanke for de svakeste er KrF et parti det er lett å la seg sjarmere av. Etter neste valg er det ikke utenkelig at vi ser en regjering der KrF og Ap samarbeider. Jonas Gahr Støre har alt vært ute og sagt at kontantstøtten er åpen for forhandling og at partifellene må «tenke nytt om familiepolitikken». Likestilling er dessverre det kortet partiene har lettest for å forhandle bort til fordel for «et større og viktigere politisk prosjekt».

Men KrF er mer enn den velmenende, polerte versjonen vi ser på TV. I boken *Guds Lobby* av Ingrid Vik får vi se et skremmende bilde av en kristenkonserverativ bevegelse som har venstresiden, muslimsk innvandring og «statsfeministisk dominans» som fiender. Vik peker også på et bekymringsverdig samrøre mellom disse konservative kreftene og de politiske partiene på høyresiden, nærmere bestemt KrF, Høyre og Fremskrittspartiet. Bevegelsen har de senere årene gjennomgått en profesjonalisering etter inspirasjon fra USA. Tenketanken Skaperkraft ble opprettet i 2012 og ny moderne innpakning bidrar til å tilsløre ultrakonservative holdninger der gjennomgangstemaene er abort, familie og Israel.

Hvor mye skade kan de konservative kreftene i KrF gjøre i et samarbeid med Ap? Kanskje ikke så mye. Problemet er den generelle høyredreiningen i politikken og at konservative religiøse krefter både tar og får mer makt og plass. I den offentlige debatten er det «trusselen fra islam» som dominerer. Gjentatte ganger får vi høre at muslimene er en trussel mot likestillingen, men akk så fort vi glemte at det var de kristenkonserverative (med KrF i spissen) som ville la leger reservere seg mot å henvise til abort.

Det skapes et inntrykk av at pågår en kamp mellom muslimer og «oss norske». Det er en avsporing da den reelle kampen står mellom oss som ønsker å skille mellom religion og politikk, oss som vil ha like rettigheter og frihet for alle uavhengig av kjønn og seksuell orientering og religiøse fundamentalister, på tvers av religion. Høyresiden rolle i dette terrenget er å skape skremmebilder av muslimer den ene dagen og flørte med kristenkonserverative den andre dagen.

I en slik kontekst er det problematisk at venstresidens løsninger og verdier er på defensiven. Ulikheten øker og likestillingen står stille. I oktober ble likestillingsmeldingen lagt frem, en melding totalt blottet for virkemidler samtidig som lønnsgapet mellom kjønnene står på stedet hvil. Med en regjering bestående av KrF og Ap har vi knapt noe bedre i vente.

– Husk de som valgte deg inn

Kragerø: Kystbyen i Telemark har fått nytt politisk flertall og varaordfører fra Rødt. Foto: Haakon Sundbø/CC BY 2.0.

DEMOKRATI

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Noe av det viktigste med å være folkevalgt er å huske at man er nettopp dét, sier Charlotte Therkelsen Sætersdal.

Den nye varaordføreren i Kragerø har så vidt landet etter brakvalget når Rødt Nytt snakker med henne. Rødt fikk 16,4 prosent av stemmene ved kommunevalget i Kragerø.

– Det føles bra, veldig spennende og overveldende. Vi har gjort et valg som gikk over all forventning, sier Sætersdal. Hun ser fram til å ta fatt på det politiske arbeidet.

– Jeg vil jobbe spesielt med innbyggerinvolvering – det å involvere innbyggerne i politiske avgjørelser og gjøre politikken tilgjengelig for folk, sier Sætersdal.

Hun mener det kler Rødt som parti med en slik tilnærming.

– Det er jo i stor grad det vi driver med rundt omkring i landet. Vi er opptatt av ombudsrollen som politikere skal ha. For Rødt Kragerø er det viktig å vise hvordan innbyggerne selv kan sette politisk agenda gjennom innbyggerinitiativ, spørsmål til ordfører og så videre. I politiske fora tar vi opp små og store saker som vi får spilt inn fra bevegelse eller enkeltpersoner i lokalsamfunnet.

Sætersdal vil jobbe systematisk for å skape kortere vei mellom politikere og innbyggerne ellers.

– Rødt har vært veldig tilgjengelige for innbyggerne her i Kragerø. Ikke minst gjelder det Ole Andre Enggrav, som har vært mye ute blant folk gjennom mange perioder som folkevalgt. Det er nok også en del av grunnen til at vi gjorde et godt valg. Vi jobber mye med å ta tak i spørsmål folk er opptatt av, og jeg tar selv kontakt for å finne ut hva som foregår, sier Sætersdal.

Vil involvere flere

Den nye varaordføreren har blitt enig med ordføreren om en ordning for å kunngjøre åpne dager på kontoret framover, der dagen er satt av for at innbyggerne skal kunne stikke innom og luften de har på hjertet.

– Vi har også en lyttebenk i Kragerø som ikke Høyre-ordføreren har brukt noe særlig. Den tenkte vi at vi skulle ta i bruk, sette oss der på torget og høre hva folk har å si når de kommer bort.

Varaordfører: Charlotte Therkelsen Sætersdal. Foto: Elin Frisch Selås.

– Vi vil dessuten ha brede høringsrunder og bruke den lille ekstra tiden det tar å involvere flere. Så bor vi jo i en liten by der man går på folk hele tida – det er stor vilje til å ta kontakt med politikere! Jeg kommer meg ikke så fort gjennom byen på en lørdag formiddag, sier Sætersdal med en latter.

Hun setter pris på engasjementet og lover å være lydhør også framover.

– Noe av det viktigste med å være folkevalgt er å huske at man er nettopp det. Noen har stemt på deg... i vårt tilfelle veldig mange! Når man får den tilliten, skal man også la velgerne sine være med og sette agendaen så langt det er mulig.

Greit å være uenige

Balansen mellom rollen som vaktbikkje og det å delta i det politiske systemet er en stor diskusjon for et systemkritisk parti som Rødt. Sætersdal mener det er nyttig å være klar over begrensningene i det parlamentariske arbeidet, men er ikke urolig. Som varaordfører for en Ap-ordfører er hun innstilt på godt samarbeid i kommunepolitikken i Kragerø framover.

– Vi har hatt et sunt samarbeidsforhold til Ap i de åra de har vært i opposisjon til Høyre sammen med oss. Vi har snakka oss gjennom mye politikk i forbindelse med at vi laga samarbeidsplattformen, og er enige om å være uenige på noen punkt. Det er ikke noe brudd på samarbeidet å stemme ulikt i enkeltsaker. Jeg synes det er et godt utgangspunkt, vi slipper å starte med å svelge en masse kameler! Vi må beholde integriteten vår også, fastslår Sætersdal.

Hun viser også til den sterke koalisjonen mellom Rødt, SV og Miljøpartiet De Grønne. De tre partiene gikk før valget ut og klargjorde at de skal følge hverandre både gjennom forhandlingene og i posisjon.

Boligpolitisk vendepunkt i Bodø

Boligpolitikk: Rødt vil boliger utenfor det konvensjonelle markedet i Bodø. Foto: Woodley Wonderwork/CC.

BOLIGPOLITIKK

Tiril Vold Hansen tirilvoldhansen@gmail.com

Norske boligpriser ligger på et historisk rekordhøyt nivå. Skillet mellom de som har mulighet til å komme seg inn på boligmarkedet og de som ikke kan det er større enn noen gang. I Bodø har Rødt kjempet gjennom en løsning.

– Med 10,4 % av stemmene ble Rødt en avgjørende part i forhandlingene og samarbeidspartiene var avhengige av å ha med Rødt på laget for å komme i posisjon. For oss var en ny boligpolitikk et absolutt krav, sier Synne Høyforslett Bjørbæk, nyvalgt varaordfører for Rødt i Bodø.

– I Bodø er boligmarkedet preget av boligspekulanter som leier over korte perioder i påvente av å få solgt. Det betyr i praksis at mange mennesker i byen tvinges til å flytte fra leilighet til leilighet, forklarer Bjørbæk.

– Det at noen familier tvinges til å bytte leilighet nesten årlig er helt uholdbart. Samtidig er det to års ventetid på kommunale boliger.

Klassedelt boligmarked

Boligmarkedet er et av de største klasseproblemene vi har i Norge. Problemet med dagens boligpolitikk er at den øker forskjellene mellom de som arver eller har høy inntekt og resten av oss.

– Det er en ond sirkel som starter første gang man flytter hjemmefra. Det er stor mangel på studentboliger, så de fleste studenter ender opp med å betale nesten 100.000 i året til en privat utleier. De som mangler egenkapital vil oppleve å ikke få bolig selv når man er i fast jobb, og må derfor fortsette å leie når studietiden er slutt. Samtidig vil de som arver eller får hjelp til å komme seg ut på boligmarkedet tjene enormt på prisstigningen. Mange tjener også godt på å leie ut en sekundærbolig til de som står utenfor boligmarkedet, sier Bjørbæk.

– Rødt Bodø har nå fått gjennomslag for at det skal bygges 400 nye boliger i kommunal regi de neste 4 årene. Vi ser for oss at noen er utleieboliger, og noen er leie- til eie boliger. Vi har også et stort byutviklingsprosjekt på gang.

Varaordfører i Bodø: Synne Høyforslett Bjørbæk. Foto: Andreas Tymi.

I sammenheng med at flystripa i Bodø flyttes og kampflybasen nedlegges, kan det frigjøres store sentrumsnære boligområder. Rødt har fått inn i samarbeidsavtalen med Ap, SV, Sp og MDG at 20 % av boligene som bygges i det frigitte området skal være prisregulerte boliger utenfor markedet.

Motvirker forskjeller

Dersom kommunen bygger flere boliger og bestemmer prisen, kan boligmarkedet åpne seg også for unge folk som ikke arver, folk med lavere inntekt eller som av andre grunner ikke kan ta opp høye lån. Det er grunn til å tro at de prisregulerte boligene også vil ha en positiv virkning på det ordinære boligmarkedet der boligspekulanter og hushaier til nå har hatt monopol på boligprisene. Om «pappa og mamma betaler» blir ikke like avgjørende for om man kan etablere seg eller ikke.

– Det tar på en veldig konkret måte tak i de økende forskjellene. Det vil først og fremst vanlige folk tjene på. Å ha tak over hodet er et grunnleggende behov. Nå ser vi ei utvikling der en verdig bolig i større og større grad blir et gode for de få. Rødt ser at vi er nødt til å ta tak i denne utviklinga nå. Kanskje gir vi flere mulighet til å bosette seg i Bodø og bli boende? I tilfelle kan det også være et redskap for å hindre flyttestrømmen fra Nord-Norge.

Raudt-politikar: Jens Ingvald Olsen. Foto: Brage Aronsen.

Byparlamentarismen avvikla i Tromsø

DEMOKRATI

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Raudts brakval i Tromsø sikra avvikling av byparlamentarisme. – Dette vil gjere det langt enklare for innbyggjarane å delta i dei politiske prosessane, seier Raudt-politikaren Jens Ingvald Olsen, til Rødt Nytt.

Etter eit eineståande valresultat på 14,4 prosent, kravde Olsen og Raudt å få ordførarposten eller avvikling av byparlamentarismen for å kunne danne koalisjon med Ap og SV. 30. september kunngjorde den nye koalisjonen av dei tre partia at styreforma vil forsvinne innan åtte månader.

Kvifor var denne styreforma så viktig å få vekk?

– «Byparlamentarismen» er ein svært forkvakla form for parlamentarisme. Eit viktig krav til eit parlamentarisk system er at det øvste folkevalde organet, kommune- eller bystyret, skal kontrollere byrådet (regjeringa). Men verken Tromsø, eller andre kommunar i Noreg for den saks skuld, er store nok eller har økonomi til eit så stort frikjøp til at kontrollen blir tilfredsstillande. Stortinget er til dømes frikjøpt på heiltid og har ein omfattande utgreiings- og rådgjevingskapasitet, seier Olsen.

– Dette er òg ei svært kostbar styreform. I Tromsø medførte innføringa ei kostnadsauke på 16-17 millionar kroner. Byråda og ordførar har omlag 900 000 i årslønn. Seks byrådar og seks rådgjevarar. Byrådspartia hadde til saman 18 frikjøpte stillingar i 100 %. Opposisjonen hadde til samanlikning fire frikjøp i 100 %, medan fordelinga av representantar mellom byrådspartia og opposisjonen var 25-18, seier han.

Korleis er byparlamentarisme udemokratisk?

– Byrådet har alle vedtaksfullmaktene som formannskapet og rådmannen (administrasjonssjefen) hadde i eit formannsskap. I tillegg er fullmaktene, inkludert dei frå komiteane og kommunestyret, overført til byrådet. I Tromsø har altså seks personar hatt svært stor politisk makt desse åra.

– Avgjerdprosessen fram til eit byrådsvedtak er heilt lukka for offentlegheita. Til og med byrådspartia sine eigne kommunestyregrupper er i all hovudsak utestengd frå prosessen. Opposisjonen og offentlegheita er fullstendig utestengd, seier Olsen, som no ser fram til betre tider for Tromsø-politikken.

Korleis vil Raudt jobbe for å sikre opposisjonen og innbyggjarane innsyn i viktige saker og prosessar?

– Frå 1. juli 2016 går vi over til ein variant av formannskapsmodellen, som alle kommunane utanom Oslo og Bergen har. Vi skal i dei neste månadane, saman med opposisjonen utforme den nye styringsmodellen. Det aller viktigaste er at dei politiske prosessane no blir opne og transparente. Dette vil òg gjere at det vert langt enklare for innbyggjarane å engasjere seg i, og delta i dei politiske prosessane, seier den fornøgde Raudt-representanten.

Bystyrerepresentant: Sofie Marhaug. Foto: Magne Hagesæter.

Slutt på at born blir kasta ut av barnehagen

Over 500 born har blitt kasta ut av barnehagen fordi foreldra ikkje har klart å betale for seg dei tre siste åra. No blir Bergen første storbykommune som avviklar ordninga. Det skriver NRK Hordaland.

– Dette er veldig positivt, og viser at Raudt spelar ei viktig rolle i bystyret ved å seie ifrå når noko er forferdeleg gale, seier bystyrerepresentant Sofie Marhaug til NRK.

Ho minner om at Raudt var det einaste partiet i Bergen som stemte mot å kasta ut born frå familier med dårleg råd av barnehage og SFO då saka var oppe i bystyret i 2013. I dag er ho svært nøgd med at bystyrefleirtalet har snudd.

– Det er viktig fordi at det å kaste ut born av foreldre med dårleg råd er utruleg dårleg politikk. Det går utover dei som treng barnehagar aller mest, seier Marhaug.

70 prosent av barnehagene i Bergen er eigd av private. Raudt har i sine alternative budsjett foreslått å bygge ut fleire kommunale barnehager og gjere tilbodet gratis.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Nestleder i Rødt: Marie Sneve Martinussen. Foto: Brage Aronsen.

Statsbudsjettet svekker fellesskapet

– Regjeringa overgår seg selv i feilprioriteringer i årets budsjett, og de fortsetter å svekke fellesskapet, sier Marie Sneve Martinussen, nestleder i Rødt. For tredje år på rad prioriterer regjeringa skatteletter, og fortsetter med overføringene fra fellesskapet til private bankkontoer.

De foreslåtte skattelettene i årets budsjett, på 9,1 milliarder kroner, kommer på toppen av de 13,2 milliardene som allerede er kuttet i løpet av de to siste årene.

– Med regjeringas budsjettforslag vil skatteinntektene ha krympet med 22,3 milliarder siden Siv Jensen overtok finansdepartementet. Dette er penger som kunne vært brukt på å utvide og styrke velferdstjenestene, med flere lærere i skolen, gratis barnehage og flere ansatte i eldreomsorgen, hevder Martinussen.

– Summen av skattelettene Siv og Erna står bak er faktisk så store at de kunne dekket innføring av gratis tannhelse til hele befolkningen hele fem ganger. Det sier noe om mulighetene som ligger i et statsbudsjett, og hvordan feilprioriteringer går ut over oss alle.

Brage Aronsen brage@roedt.no

TISA: Trugar den norske velferdsstaten. Foto: Brage Aronsen.

Einvegskøyning mot marknadsretting

Manifest Analyse lanserte nyleg rapporten *Høyrepolitikk for all framtid? TISA-avtalen og folkestyret over fellestjenestene.*

– Ein avtale som kan få så dramatiske konsekvensar fortener ein open og opplyst debatt, seier forfattar av rapporten Lars Gunnesdal, som har laga den saman med Ida Søraunet Wangberg.

Kva er dei viktigaste funna i rapporten?

– Det mest dramatiske med TISA er ambisjonen om å gjere det så vanskelig som mogleg for landa som deltek å velje ein annan politisk kurs i framtida. Det kan bli i praksis umogleg - og svært dyrt - for framtidas folkevalde å reversere politikken på område som i dag vert opna for konkurranse. Alle framtidige tenester blir per definisjon med i avtalen. I sum vil avtalen kunne innebere ei einvegskøyning i retning av meir marknadsretting, og mindre demokratisk kontroll over sentrale delar av norsk økonomi, seier Gunnesdal som er utdanna samfunnsøkonom.

Kvifor trugar TISA demokratiet?

– Det er eit demokratisk problem i seg sjølv at

Økonom: Lars Gunnesdal. Foto: Christopher Olsson.

offentligheita får vite så lite om innhaldet i avtalen og kva som skjer under forhandlingane. Sjølv norske folkevalde seier dei får meir informasjon frå WikiLeaks enn av eiga regjering. Samstundes ser vi at store næringslivsaktørar har ein uhøveleg stor innverknad på innhaldet. Ein avtale som kan få så dramatiske konsekvensar for moglegheta til å behalde politisk styring over mellom anna velferdstenestene, fortener ein open og opplyst debatt der alle fakta vert lagt på bordet, seier han.

Magne Hagesæter
magne@roedt.no

Moxnes vil bruke frifinnelse i kampen mot hemmelighold

Rødt-leder Bjørnar Moxnes måtte bruke tre dager av valgkampen i Oslo Tingrett. Nå vil han bruke dommen, som endte med full frifinnelse, i den videre kampen mot hemmelighold.

Det var i mars 2014 at flertallet i Oslo bystyre, på initiativ fra daværende ordfører Fabian Stang (H), politianmeldte Moxnes for brudd på taushetsplikten. I januar samme år hadde Rødt offentliggjort Kommunerevisjonens rapport om den såkalte Lindebergsaken.

– I dag er jeg helt sikker på at det var nødvendig å offentliggjøre rapporten. Vi offentliggjorde opplysninger som dokumenterer alvorlige feil begått at det forrige byrådet. Dette er opplysninger som måtte bli kjent for at feilene skal kunne rettes opp, sier Moxnes.

13. oktober ble det klart at dommen ikke blir anket, og dermed er rettskraftig.

Er du lettet over å ha blitt frifunnet?

– Det var i alle fall godt å få bekreftet at vi ikke har gjort noe ulovlig. Det var også gledelig å se at både VG og Aftenposten støttet oss på lederplass.

Frikjent: Rødt-leder Bjørnar Moxnes. Foto: Brage Aronsen.

Dét får meg til å lure på hva bystyret tenker i dag. Det må være flaut for dem å ha politianmeldt meg på et så syltynt grunnlag. Jeg mener hele prosessen bærer preg av at byrådspartiene ville straffe en brysom opposisjonspolitiker.

– Lindebergsaken er bare ett av mange eksempler på at maktpartiene forsøker å hemmeligholde informasjon som kan bli ubehagelig for dem. Dommen i saken mot meg blir derfor startsskuddet i et langsiktig arbeid for mer demokratisk kontroll, mer innsyn og mindre hemmelighold i Oslo kommune, sier Moxnes.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Rød Ungdom: Flere RU-medlemmer har blitt folkevalgte etter høstens valg. Foto: Brage Aronsen.

RØD UNGDOM VALGET

Peder Østring peder@sosialisme.no

Flere av Rød Ungdoms medlemmer har blitt folkevalgte. Frida Ropphaugen og Bendik Woie forklarer hvordan de skal gjøre kommune-Norge rødere framover.

Etter å ha vært aktiv i Rød Ungdom i mange år, ville Bendik Woie påvirke samfunnet på en annen måte enn bare å lage aksjoner og demonstrasjoner. Nå har han fått muligheten, som en av Rødts nye folkevalgte etter valgscredet i Tromsø.

– Selv om jeg vet at det er en del hardt arbeid, og en del ting som er ganske kjedelige og ubetydelige, er det mye man kan få gjort gjennom kommunestyrearbeid.

Woie stilte til valg for å motvirke gubbekulturen i lokalpolitikken i Tromsø. Samtidig er han bevisst sin egen rolle som ung i politikken.

– Jeg tror at om et kommunestyre hovedsakelig består av menn godt opp i åra som har sittet der i flere perioder, er det lett at politikken blir lite ambisiøs og at man ikke tenker på framtiden. Derfor er det viktig at et bredest mulig spekter av befolkningen er representert i kommunestyrene. Samtidig er det viktig å ikke ende opp som en maskot, som kun bryr seg om ungdomspolitiske saker legger han til.

Trange rammer

Woie håper kommunen tar et større ansvar for sosial boligbygging, og at Tromsø får en grønnere byutvikling framover.

– Jeg skal etter planen sitte i byutviklingskomiteen, som blant annet har ansvar for planer for boligbygging og samferdsel. Jeg vil også jobbe for at vi får bevart grøntområder som alle kan bruke i kommunen, sier Woie.

– Tromsø Kommune befinner seg i en enormt krevende økonomisk situasjon som vi enda ikke har fått helt oversikt over. Likevel er det flere ting vi kan gjøre som ikke koster. Det er for eksempel viktig å jobbe for en skole med mindre testing, nye og bedre skolebygg og flere lærere.

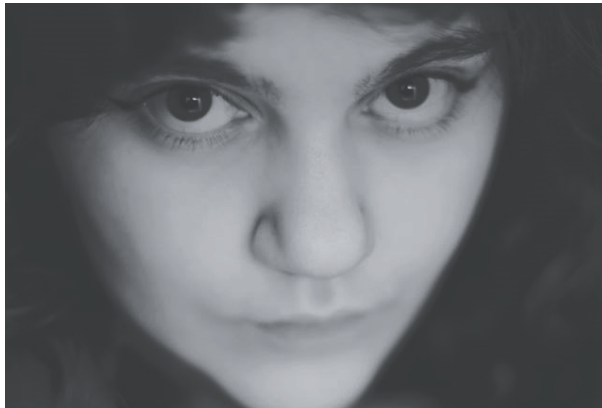
Friskt pust

Frida Ropphaugen har lenge etterlyst flere unge kvinner i politikken. Da ble det vanskelig å si nei til å stå på første plass for Rødt i Vestre Toten.

– At Rødt valgte å satse på en ung jente var veldig kult, og det viser at Rødt tar feminisme på alvor. Det var grunnen til at jeg meldte meg inn i Rød Ungdom i utgangspunktet. Jeg gikk i andre klasse på videregående da jeg ble spurt, og synes tanken på å sitte i kommunestyret var veldig spennende.

Kommunestyrerepresentant: Bendik Woie. Foto: Ingeborg Kjellberg.

Kommunestyrerepresentant: Frida Ropphaugen. Foto: Privat.

Ropphaugen ser fram til å være et friskt pust i kommunestyret i hjemkommunen.

– Vestre Toten trenger flere unge representanter, spesielt jenter. Det er ikke nødvendigvis helt enkelt å være ung jente i et kommunestyre. Jeg satser på å få en bratt læringskurve.

– Folk kommer nok til å legge mye vekt på hvordan jeg ser ut, og at jeg fremdeles kan fremstå som litt «ungdomsraddis». Jeg risikerer nok å ikke bli tatt seriøst av noen av de eldste i kommunestyret. Men det er vel dette som er folkestyre, at jeg får lov til å være meg selv; ung og uerfaren. Og likevel ganske smart, tilføyer hun.

Ropphaugen ser det kan være vanskelig å få gjennomslag for Rødt-politikk i en ROBEK-listet småkommune. Selv er hun mest opptatt av kampen for kultur og arbeidsvilkår, og mot sentralisering og privatisering.

– Dette er egentlig en ganske kjøp periode å sitte i, på grunn av de trange økonomiske rammene. Det ser dårlig ut for mer kultur og mer satsning på skole og lærere. Det er synd, og jeg tror dette er noe jeg kommer til å jobbe for. Jeg er jo vant til å være sint RØer, det skal jeg jo ikke legge helt på hylla, men jeg kan ikke stå å skrike til dumme menn i kommunestyret heller. Det er også godt å ha partigruppa i ryggen når man skal ta de harde kampene, avslutter hun.

Generalsekretær i Rød Ungdom: Anja Ariel Tørnes Brekke. Foto: Christopher Neumann Ruud.

Hvor er damene?

RØD UNGDOM FEMINISME

Peder Østring peder@sosialisme.no

Nyvalgt generalsekretær i Rød Ungdom, Anja Ariel Tørnes Brekke har sett seg lei av at kulturnorge har et kraftig underskudd av kvinner. Derfor inviterer Rød Ungdom til feminisemefestival.

– I dag er kvinner er underrepresentert i musikkbransjen som artister, lydteknikere, produsenter, mikser og så videre. Det er ikke fordi de ikke finnes der ute, men fordi de blir oversett. Under Rød Ungdoms feminisemefestival vil et av målene være å få fram de bra damene vi har der ute, samtidig som vi diskuterer hvorfor vi har et samfunn som verdsetter menns innsats høyere, sier Brekke.

Musikkredaktør i Natt & Dag, Malin Kulseth har startet en egen nettside for å promotere sosial likestilling, gjennom å oppfordre folk til å booke kvinner til eventer i kulturlivet.

– Kulseth er en av de som kommer på festivalen, for å snakke om kvinner i offentligheten og hva vi skal gjøre med gubbeveldet. I tillegg kommer blogger og forfatter Susanne Kaluza, musiker Embla Karidotter fra Razika og P3-lista Ary spiller konsert.

Brekke legger peker på at RU i alle fall har gjort sin del for å vise fram mangfoldet i norsk kulturliv med denne festivalen.

– Det er interessant å se på utviklinga i musikkbransjen de siste 20 årene, spesielt innenfor rapsjangeren. Før var det ofte menn som rappa om damer, men nå er det i større grad damer som rapper om damer. Artister som Nicki Minaj, Iggy Azealia og Beyoncé har virkelig eksplodert. Jeg mener dette er en spennende utvikling, men samtidig er det enormt mye fokus på seksualitet i musikken deres. Et av spørsmålen vi bør stille oss: Viderefører dette musikkbransjens objektiviserende syn på kvinner, eller er dette kvinner som tar kontroll over musikkbransjen og som setter dagsorden for seg selv?

– En måte å finne svar på dette er ved å sammenligne antall avspillinger på Spotify med antall views på YouTube. Satt på spissen kan du da finne ut hvor mange som faktisk hører på musikken og hvor mange som kun er interessert i videoene av kroppene til artistene. Hvis du sammenligner disse Nicki Minaj og Iggy Azalicia med Jay-Z og Drake, har de to kvinnelige rapperne veldig mange flere avspillinger på YouTube enn Spotify, og for de to mannlige er det omvendt.

– Samtidig er det spennende at kvinner nå for kanskje første gang tar så stor plass i en ellers mannsdominert sjanger. Jeg tror kvinner i offentligheten i dag står ovenfor en ganske ny problematikk og nye utfordringer. På Feminisemefestivalen håper jeg vi får noen gode svar på dette.

Les mer og meld deg på Feminisemefestivalen på feminisme.no

RØDTS FOLKEVALGTKONFERANSE

Rødt inviterer til konferanse for folkevalgte, varaer og alle andre som er interessert i folkevalgtarbeid helgen 6. - 8. november, på Haraldsheim Vandrehjem i Oslo.

Deltakeravgift: 700 kroner. Det gis reisedekning, så fremt billigste reisemåte benyttes.

For fullt program og påmelding:

RØDT.NO/FOLKEVALGTKONFERANSE

HVA SKJER?

6. - 8. november

RØDTS FOLKEVALGTKONFERANSE

Haraldsheim vandrehjem, Oslo
www.rodt.no/folkevalgtkonferanse

7. - 18. november

STUDIETUR TIL PALESTINA

www.palestinakomiteen.no

13. - 15. november

RØD UNGDOMS FEMINISMEFESTIVAL

Tonsenhagen skole, Oslo.
www.feminisme.no

21. november

OSLO NEI TIL EUS JULEMARKED

BUL, Rosenkrantzgate 8, Oslo.
www.neitileu.no/fylkeslag/oslo

26. november

LO OG UNIOS LIKELØNSKONFERANSE

Oslo. www.lo.no

28. november

KLASSEKAMPENS JULEMESSE

BUL, Rosenkrantzgate 8, Oslo
www.julemessa.no

Nytt nummer av tidsskriftet rødt!

Les blant annet Hans Ebbing om sosialismens utholdelige letthet, Marie Sneve Martinussen om forskjells-Norge, Harald Berntsen om det «norske» klassekompromisset, Liv Signe Navarsete om TISA og folkestyret, og Lill Fanny Sæther om Sinn Féins posisjon i irsk politikk.

Bli abonnent: Send sms med kodeord «marx abo» til 2434. Ett år for kr 100 kroner!

Bestill på
MARXISME.NO

Ny bok: HISTORISK MATERIALISME OG ØKONOMISK TEORI

Kun
86,-

I denne boka går forfatter Jørgen Sandemose gjennom utviklinga av klassene, forholdet mellom dem og hvordan de utvikler seg. Om religionenes rolle, om vitenskapen og vitenskapsmenn, om filosofi og filosofer. Og mye mer.

Kjøp boka på **MARXISME.NO**

Jørgen Sandemose er ansatt ved IFIKK, Universitetet i Oslo. Han har gitt ut en rekke bøker om marxisme.

Bli medlem i
Nei til EU og få
jubileumsboka
for bare 300,-

**nei
TIL EU**

Nå kan du bli medlem i Nei til EU og få jubileumsboka «Folket sa nei – Norsk EU-motstand frå 1961 til i dag» av Dag Seierstad på kjøpet for kun 300 kroner!

Slik gjør du: Sett inn 300 kroner på konto 8101 05 60195 (merk betalinga "Medlemskap + jubileumsbok")

Eller send e-post til medlem@neitileu.no

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se rodt.no/innmelding

fb.me/roedt

@raudt

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på det du lurer på og **dele** med vennene dine.

Rødt

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.rodt.no